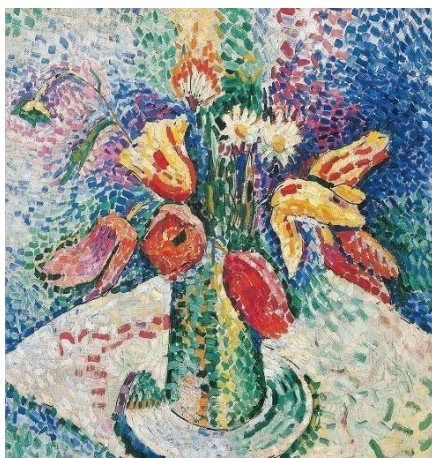

KONCEPT SAMOSTALNOG ČASA

NASTAVNIK: Elvir Buljubašić	Grupa	Razred	Datum
	I	IV	19.5.2021.
PRIPREMA ZA IZVOĐENJE NASTAVNOG ČASA LIKOVNE KULTURE			
OBRAZOVNI ZADACI: <p>a) Stjecanje znanja: Ponavljanje znanja o osnovnim bojama; ponavljanje znanja o izvedenim bojama i načinima na koje ih dobijamo; ponavljanje znanja o pojmu mehaničkog miješanja boja; usvajanje znanja o pojmu ritma (boje i oblika); usvajanje znanja o načinima postizanja pointilističkog izraza.</p> <p>b) Stjecanje sposobnosti: Razvoj vizuelne percepcije; razvoj fine motorike i osjećaja za pokret sa ciljem postizanja pointilističkog izraza; razvoj analitičkog i kritičkog promišljanja; razvoj ovladavanja različitim tehnikama rada sa bojom, u ovom slučaju rada sa štapićima.</p>		NAČINI RADA: <ol style="list-style-type: none"> 1. prema sjećanju 2. prema zamišljanju 	
ODGOJNI ZADACI: Razvoj pozitivnog odnosa prema prirodi i prirodnim ljepotama; razvoj upornosti, strpljivosti i marljivosti; razvoj higijenskih i radnih navika; razvoj osjećaja za rad u grupi (razredu).		OBLICI RADA: <ol style="list-style-type: none"> 1. Frontalni 2. Individualni 	
NASTAVNA JEDINICA			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cjelina: Boja 2. Nastavna tema: Hromatske boje 3. Likovno područje: Slikarstvo 4. Likovni problemi (ključni pojmovi): Mehaničko miješanje boja, ritam boja i oblika, pointilistički izraz. 5. Motiv: vizualni: Sunčani proljetni dan 6. Likovno tehnička sredstva i likovne tehnike: Tempere, štapići za uši, voda. 		NASTAVNE METODE: <ol style="list-style-type: none"> 1. Analitičko promatranje 2. Demonstracija 3. Razgovor 	
Nastavno sredstvo – reprodukcija: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nepoznat autor, fovizam. 2. Henri Matisse. 			

PLAN PLOČE:

Školski rad
Sunčani proljetni dan
Ritam boja i oblika

Prostor za učeničke radove.

**NASTAVNA
SREDSTVA I
POMAGALA:**

1. Reprodukcija
2. Tabla, kreda

KORELACIJA:

Moja okolina.
Muzička kultura.

MIKROARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA
NAPOMENE:
1. PRIPREMA (5 min.)

U uvodnom dijelu časa kazujem učenicima/ama da ćemo danas raditi svoja likovna djela na nešto neobičniji način nego što smo to navikli. Molim ih da pripreme svoje blokove i tempere. Danas radimo temperama i štapićima za uši. Dijelim štapiće za uši (više njih) svakom od učenika/ca. List bloka magnetima lijepim za tablu a zatim uzimam jedan štapić i demonstriram na koji način možemo nanositi boju na papir.

Ponavljamo znanja o osnovnim i izvedenim bojama, te na koji način možemo mehaničkim miješanjem dobiti boje.

2. MOTIVACIJA (8 min.)

U motivacijskom dijelu časa razgovaram sa učenicima/ama o godišnjem dobu koje nam je skoro na izmaku. Pitam ih za karakteristike proljeća, da li se osjećaju ugodno tokom proljetnih dana, šta je ono što se najviše ističe u proljeće i sl.

Zatim, pitam učenike/ce jesu li nekada čuli za riječ pointilizam ili pointilistički način slikanja. Objašnjavam kako pointilistički način slikanja zapravo podrazumijeva tačkanje, dakle, naslikamo likovno djelo, šta god poželimo od motiva, ali poduslovom da cijeli rad sačinimo iz tačkanja. Tačkati možemo štapićima za uši kao što ćemo to danas činiti, vrhovima kistova, prstima ruku itd. Na tablu postavljam dvije reprodukcije i pitam učenike za dojmove. Zajedno analiziramo reprodukcije u pogledu toga koje boje učenici/ce primijete, vide li neka ponavljanja, čime su postignuti određeni dijelovi slike itd.

Kazujem učenicima/ama da sve ono što se ponavlja nazivamo ritmom. Demonstriram na reprodukciji dijelove u kojima se elementi ponavljaju, u ritmu. Povezujem ritmu likovnoj umjetnosti sa ritmom u muzici. Kazujem učenicima da, baš kao što imamo ritam u muzici gdje određene dijelove tekstova i instrumenata čujemo kako se ponavljaju, isto tako i na slici možemo imati iste ili slične dijelove koji seponavljaju. Tako na ovim reprodukcijama vidimo boje i oblike koji se u ritmu nižu.

3. NAJAVA ZADATKA (2 min.)

Kazujem učenicima/ama da je vrijeme da sami izradimo likovno djelo tačkanjem. Hrabrim ih da će djela koja danas urade biti zasigurno vrhunska. Budući da se uskoro opraštamo od proljeća, slikat ćemo jedan sunčani proljetni dan. Koristit ćemo štapiće za uši i tempere. Koristiti ćemo osnovne boje, a ukoliko želimo koristiti i druge boje, miješati ćemo osnovne kako bismo dobili izvedene. Učili smo da različite nijanse boja možemo dobiti ukoliko bojama dodamo vodu. Zadatak koji trebamo ostvariti jeste da naše djelo sadrži mnoštvo ritma boja i oblika.

4. REALIZACIJA (20-25 min.)

Učenici/ce slikaju svoja likovna djela. Obilazim ih i odgovaram na eventualna pitanja i nedoumice.

5. ANALIZA I VREDNOVANJE LIKOVNOG PROCESA I PRODUKATA

U završnom dijelu časa, pohvaljujem učenike/ce za odrađeni posao, molim ih da počiste mjesta na kojima su radili te da se smjeste na svoja mjesta kako bismo prokomentarisali radove. Tražim od dobrovoljaca da mi ponove šta je bio današnji zadatak, odnosno, šta smo trebali ostvariti današnjim časom. Pitam učenike da li su zadovoljni odrađenim poslom te, sada kada vide svoje radove, da li bi nešto na njima promijenili. Sa učenicima razgovaram o tome koji im se rad najviše dopao, ali to činim oprezno tražeći od učenika/ca da mi objasne zbog čega im se rad nekog drugog učenika/ce najviše dopao. Pitam učenike u kojoj mjeri su ostvareni zadaci pointilističkog izraza i ritma boja i oblika, tj. gdje ih sve primijetimo. Pohvaljujem kreativnost učenika/ca.

MAKROARTIKULACIJA NASTAVNOG ČASA	NAPOMENE:
<p>1. PRIPREMA (5 min.)</p> <p>Učitelj: Draga djeco, slijedi nam čas Likovnog. Molim vas da pripremite svoje blokove sa čistim papirima i tempere. Danas ćemo da izrađujemo svoja likovna djela na nešto neobičniji način nego što ste navikli.</p> <p>Dok učenici pripremaju svoje materijale, na tabli ispisujem „Školski rad“ kako je i uobičajeno.</p> <p>Kazujem učenicima da ćemo danas slikati temperama i štapićima za uši.</p> <p>Donio sam i više nego dovoljno štapića za uši, idem od učenika do učenika idijelim određenu količinu štapića za koju smatram da će biti dovoljna za slikanje.</p> <p>Kada sam podijelio štapiće, odlazim do table i magnetom lijepim prazan list papiraza istu.</p> <p>Uzimam jedan štapić za uši te demonstriram učenicima način na koji možemo manipulirati sa štapićem i temperom.</p> <p>Pravim različite otiske štapićima. Uzimam više štapića odjednom i pokazujem učenicima kakve oblike možemo kreirati.</p> <p>Prelazim na ponavljanje znanja o osnovnim i izvedenim bojama.</p> <p>Učitelj: Dragi moji, budući da smo već četvrti razred, nadam se da smo do sada dobro utvrdili znanja o osnovnim i izvedenim bojama. Kažite mi, koje su to osnovne boje?</p> <p>Očekivani odgovor: Osnovne boje su crvena, plava i žuta.</p> <p>Učitelj: Odlično. Osnovne boje su, dakle, crvena, plava i žuta. Zbog čega kažemo da su one osnovne?</p>	

Očekivani odgovor: Zato što njih ne možemo dobiti miješanjem drugih boja.

Učitelj: Tako je. To su boje koje ne možemo dobiti miješanjem drugih boja. Međutim, kada međusobno miješamo osnovne boje, dobit ćemo skupinu boja kojnazivamo kako?

Očekivani odgovor: Izvedene boje.

Učitelj: Tako je. To su, dakle, boje koje su izvedene miješanjem drugih boja. Zna lineko od vas koje boje nazivamo izvedenim bojama?

Očekivani odgovor: To su zelena, ljubičasta i narandžasta,

Učitelj: Bravo, djeco. Učili smo da su to boje drugog reda, te da miješanjem boja izprvog reda, dakle, crvene, plave i žute, te boja iz drugog reda, zelene, ljubičaste i narandžaste, možemo dobiti još izvedenih boja i te boje nazivamo boje trećeg reda. Dakle, važno nam je da znamo da su crvena, plava i žuta osnovne, te da su sve druge šarene boje zapravo izvedene. Još mi kažite, na koji način možemo dobiti tonove neke boje, npr. ako želimo dobiti svijetloplavu?

Očekivani odgovor: To možemo učiniti tako što ćemo boji dodati vode ili joj dodatibijele boje.

Učitelj: Odlično, djeco. Ja ću vam sada demonstrirati kako inače dobijamo izvedene boje, iako smo ovaj mali eksperiment radili, ponovit ćemo ga još jedanput.

U nastavku miješam crvenu i žutu kako bi učenicima demonstrirao način dobijanja narandžaste.

Učitelj: Ovakvo, djeco, miješanje boja nazivamo mehaničko miješanje. Dakle, kada boje miješa kako ste već kazali, tonove neke boje možemo dobiti ako joj dodamo bijelu boju ili malo vode. Idemo i to pokazati.

Demonstriram učenicima dobijanje tonova boje na način da plavu u svom punom intenzitetu otiskujem na papiru na tabli, a zatim isti štapić umačem u vodu te ostavljam još otisaka na papiru.

Pitam učenike primjećuju li razliku između otisaka.

Konstatujem da smo ovim postupkom dobili tonove plave boje.

2. MOTIVACIJA (8 min.)

Učitelj: Dobro, nakon što smo vidjeli kako se to boje druže i miješaju, kažite mi, zna li neko od vas koje nam je to godišnje doba uveliko prisutno i skoro da je na izmaku?

Očekivani odgovor: Proljeće!

Učitelj: Tako je. Proljeće je još uvijek gost u našim krajevima. Šta nam je to proljeće donijelo sa sobom?

Očekivani odgovor: Donijelo je mnogo tople dane, zelenilo u prirodi, mirisno cvijeće cvjeta u proljeće, priroda se budi, ptice cvrkuću, djeca konačno mogu napolje da se igraju itd.

Učitelj: Bravo, dragi moji. Dakle, možemo kazati da nam je proljeće donijelo mnogotoga lijepoga. Osjećate li se ugodno tokom ovih proljetnih dana?

Očekivani odgovor: Itekako!

Učitelj: Baš mi je drago. I meni je proljeće jedno od dražih perioda u toku godine. Asad mi kažite, jeste li nekada čuli za pojam *pointilizam*?

Očekujem da učenici neće afirmativno odgovorniti.

Učitelj: Dobro, dakle niste. Vi znate, djeco, da se likovna djela mogu kreirati na različite načine, pa su kroz historiju mnogi umjetnici eksperimentisali i možemo kazati čuda pravili od svojih likovnih djela. Upravo tako su i nastajali pravci u umjetnosti, skupina umjetnika se odluče da koriste određenu tehniku ili se bavi određenom temom i tako ih mi danas prepoznavamo jer su te tehnike i te tematike kojima su se bavili karakteristični za njih. Učili ste na časovima engleskog jezika dariječ *point* znači tačka, i upravo je pointilizam pravac u umjetnosti gdje su umjetnici

kreirali svoja djela tačkanjem. Možemo tačkati različitim načinima; prstima ruku, vrhovima kistova, štapićima za uši kako ćemo mi to danas činiti itd.

Na tablu kačam dvije reprodukcije. Prelazim na zajedničko analiziranje s učenicima.
Učitelj: Djeco, koje boje primijetite na ovim dvjema reprodukcijama?
Nakon što učenici spomenu koje boje primijete, pitam ih da li ta boja koju su primijetili pripada skupini osnovnih ili izvedenih boja, te na taj način ponavljamo znanja o osnovnim i izvedenim bojama.
Učitelj: Primijetite li neka ponavljanja na ovim reprodukcijama?
Očekivani odgovor: Ponavljaju se kružići i linije na prvoj reprodukciji, a na drugoj reprodukciji kao da je slika sačinjena tako da se kistom otiskivalo pa se svi ovi oblici na njoj ponavljaju.
Učitelj: Odlično, djeco. Dobro ste primijetili. Ova dva rada puna su ritma. I zapravo, sve ovo što se ponavlja na nekom likovnom djelu, nazivamo ritmom.
Demonstriram koji dijelovi se ponavljaju.
Učitelj: Baš poput ritma u muzici. Znae da imamo dijelove teksta i dijelove sa određenim instrumentima koji se u pjesmama ponavljaju pa kažemo da oni stvaraju određeni ritam u pjesmi. Isto tako, i u likovnoj umjetnosti postoji ritam i, evo, mi ga primijetimo na ovim radovima. Vidimo, dakle, i oblike koji se nižu u ritmu (demonstriram) i boje koje se nižu u ritmu jedna za drugom (demonstriram).

2. NAJAVA ZADATKA (2-3 min.)

Učitelj: Vrijeme je da i sami izradimo likovno djelo tačkanjem. Ja sam siguran da će vaša djela na kraju časa biti vrhunska. Budući da se uskoro opraštamo od proljeća, idemo zajedno ostaviti uspomenu na ove divne proljetne dane. Slikat ćete jedan sunčani proljetni dan. Za slikanje ćete koristiti tempere i štapiće za uši. Dakle, svoja djela izrađujete tačkanjem štapićima. Nemojte povlačiti linije. Koristit ćete osnovne boje, a sve druge boje koje želite iskoristiti, morat ćete pomiješati osnovne, onako kako smo učili da se dobijaju osnovne boje. Dakle, za današnji zadatak su vam potrebne samo osnovne crvena, plava i žuta. Vaša djela trebala bi sadržavati mnoštvo ritma boja i oblika, a budući da radimo tačkanjem to neće biti tako teško izvesti. Ukoliko želite postići tonove boja, tako da na crtežu imate i tamne i svijetle boje, na početku časa smo vidjeli na koji način to možete postići.
Dakle, radite jedan sunčani proljetni dan tačkanjem temperama i štapićima za uši. Potrebno je izraziti ritam boja i oblika. Koristite osnovne boje, a ako želite u svom radu imati i druge boje onda miješate osnovne da biste dobili izvedene.
Molim nekog od učenika da ponovi zadatak.

4. REALIZACIJA (20-25 min.)

Učenici slikaju svoja likovna djela. Obilazim ih i odgovaram na eventualna pitanja i nedoumice.

5. ANALIZA I VREDNOVANJE LIKOVNOG PROCESA I PRODUKATA

Učitelj: Bravo, dragi moji. Odličan posao ste danas napravili. Ja ću radove pokupiti, a zato vrijeme vas molim da počistite svoje radne stolove. Svi oni koji ranije završe sa čišćenjem, neka pomognu svojim drugarima koji još nisu počistili svoje klupe.
Nakon što završimo sa pospremanjem radnih stolova, molim učenike da se udobno smjeste kako bismo prokomentarisali radove.
Tražim od nekog od učenika da ponovi šta je bio današnji zadatak, kojom tehnikom smo trebali raditi te koje zadatke smo trebali ispuniti.
Učitelj: Jeste li zadovoljni urađenim radovima? Ima li neko od vas ko bi nešto promijenio na svome radu?
Očekujem da će učenici biti zadovoljni radovima, a možda se poneki učenik javi sa konstatacijom da bi volio da je za rad imao više vremena.

<p>Prelazim na pitanja koji se rad učenicima najviše dopao i zbog čega. Pitam učenike u kojoj mjeri su ostvareni zadaci pointilističkog izraza te ritma boja i oblika, tj. gdje ih sve primijetimo. Razgovaram sa učenicima o tome koji rad sadrži najviše boja te najviše ritma boja i oblika. Razgovaramo o tome koji rad se čini najkreativnijim. Također, potičem sa učenicima razgovor o tome imamo li ispred sebe rad u kojemu nisu ostvareni zadaci ritma boja i oblika odnosno mnoštva boja, ili je možda motiv izostavljen, što svakako očekujem da neće biti, ali su ovakva pitanja pogodna da učenici razmišljaju i donose zaključke. Hvalim rad učenika i kazujem im da je čas gotov.</p>	
---	--